

Justis- og beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Oslo, 16.09.2020

Deres ref: 20/4175

NOAS' hørings svar – forlengelse av midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen og midlertidige saksbehandlingsregler i utlendingsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 09.09.2020. Vi vil i det følgende kommentere departementets forslag.

Midlertidig lov om innreiserestriksjoner

Departementet fastslår i forslaget at koronaviruset fortsatt er en trussel mot folkehelsen, og foreslår derfor en forlengelse av den midlertidige loven om innreiserestriksjoner til 01.06.2021.

NOAS er enig i at koronasituasjonen fortsatt er en alvorlig trussel mot folkehelsen, og støtter forslaget om en videreføring av den midlertidige loven. Det er positivt at situasjonen for de gruppene NOAS tok opp i hørings svar av 20.05.2020 i all hovedsak har blitt løst. Overføringsflyktninger og personer som har fått oppholdstillatelse i familiegjensforeningsøyemed har i dag rett til innreise med hjemmel i forskrift om innreiserestriksjoner, og andre nære familiemedlemmer av personer bosatt i Norge gis rett til innreise forutsatt at gjennomføring av karantene kan dokumenteres.

NOAS støtter at unntaket fra innreiserestriksjoner opprettholdes for disse gruppene.

Forslag om endring av unntak for utlendinger som gis visum

Etter dagens bestemmelser vil personer som har fått innvilget Schengenvisum ikke kunne nektes innreise selv om smittesituasjonen i hjemlandet endrer seg til det verre før vedkommende reiser inn til Norge. Departementet foreslår derfor at vilkårene for unntak fra reiserestriksjoner for personer som er gitt Schengenvisum, også må være oppfylt på innreisetidspunktet. NOAS støtter dette forslaget.

Fjernmøter i UNE

Departementet foreslår at saksbehandlingsreglene om adgang til å avholde nemndmøter som fjernmøter blir forlenget til 01.06.2021.

Som nevnt i vårt høringssvar av 24.04.2020 ser vi at bruk av fjernmøteteknologi kan ha positive sider med tanke på et redusert transportbehov og muligheten til å begrense antallet mennesker i samme rom. Vi avviser derfor ikke at det kan være hensiktsmessig å avholde nemndmøter ved bruk av fjernmøteteknologi i enkelte tilfeller. Samtidig er det svært viktig at det ses hen til alvorligheten i de saker som behandles i nemndmøter, og hvilken betydning utfallet har for de som er involvert. NOAS mener derfor at bruk av fjernmøter ikke skal brukes i de tilfellene klageres rettssikkerhet vil bli svekket ved gjennomføringen av møtet.

Vi er fornøyde med at departementet i notatet, i motsetning til i høringsnotat av 22.04.2020, fastslår at hovedregelen fortsatt er at nemndmøter skal avholdes på ordinær måte. Som departementet påpeker, og som følger av utlendingsloven § 79 a, skal fjernmøter kun gjennomføres om det er ubetenkelig av hensyn til klagerens rettssikkerhet.

Departementet fastslår i høringsnotatet at

(...) dersom fysisk fremmøte fremstår som særlig betydningsfullt for saken, vil nemndmøtet måtte utsettes inntil det kan gjennomføres på ordinær måte med fysisk fremmøte.

NOAS mener det er viktig at nemndmøter kan utsettes der det er vanskelig å gjennomføre med fysisk fremmøte. Vi vil imidlertid påpeke at vi er betenkt over departementets formulering om at dette må skje der fysisk fremmøte fremstår som «*særlig betydningsfullt*». Det må legges til grunn at for klageren vil valg av møteform tilnærmet alltid være *særlig betydningsfullt*, og i de tilfeller hvor klageren ønsker å møte fysisk for nemnda bør terskelen for å anvende fjernmøteteknologi være svært høy. Det vil etter vårt syn være vanskelig å gjøre et skille mellom saker der fysisk fremmøte vil være *særlig betydningsfullt*, og saker hvor fremmøte ikke er det. Hensynet til klagerens rettssikkerhet må i disse sakene tillegges større vekt enn behovet for en rask avgjørelse. Vi mener derfor at nemndmøter som en klar hovedregel må utsettes der det er ansett at fysisk fremmøte vil ha betydning.

Begrenset muntlig deltakelse for klageren

Det presiseres i høringsnotatet at klagerens muntlige deltakelse kan begrenses både i fysiske nemndmøter og i fjernmøter, ved at den muntlige forklaringen begrenses til «*de sentrale spørsmålene i saken.*» På denne måten kan fysiske møter innebære kortere tidsrom med mange personer samlet i et rom, og fjernmøter vil gjennomføres med oppkobling over en kortere periode, noe som kan redusere utfordringen og tidsbruken ved gjennomføring av møter med hjelp av tekniske løsninger.

NOAS har i lang tid anbefalt at nemndmøter generelt bør gjennomføres med kortere tidsbruk, med mer fokus på de sentrale sidene av saken. Dette kan øke muligheten for å gjennomføre flere nemndmøter, uten at ressursbruken økes i betydelig grad. Slik sett er vi, uavhengig av situasjonen med Covid-19, enig i at nemndmøter i større grad kan gjennomføres på en mer effektiv måte. Dette forutsetter imidlertid at hensynet til kontradiksjon blir ivaretatt. Spørsmål

som nemnda mener kan gi grunnlag for å avslå søknaden må derfor forelegges klager, slik at klageren gis mulighet til å imøtegå dette. Det er derfor positivt at departementet fastslår at det i hver sak må vurderes om en slik begrensning er ubetenkelig av hensyn til klagerens rettssikkerhet, og at klagerens syn skal tillegges vekt i denne vurderingen.

NOAS viser for øvrig til vårt hørings svar av 24.04.2020, for nærmere synspunkter om bruk av fjernmøte.

NOAS takker for anledningen til å delta i høringsrunden, og vi er tilgjengelige for ytterligere kommentarer om dette skulle være ønskelig.

Med vennlig hilsen
Norsk Organisasjon for Asylsøkere

Ann-Magrit Austenå
generalsekretær

Andreas Furuseth
juridisk seniorrådgiver